ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **M. M.**, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky**, Generální ředitelství vězeňské služby, se sídlem v Praze 4, Soudní 1672/1a, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, spočívajícím v nemožnosti přijmout v nárokovém balíčku doplňky stravy, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze z 22. 5. 2015, č. j. 8 A 75/2015 - 10-11,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze z 22. 5. 2015, č. j. 8 A 75/2015 - 10-11, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce se žalobou došlou Městskému soudu v Praze dne 23. 4. 2015 domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalované. Tento zásah měl spočívat v tom, že žalovaná v balíčku podle § 32 odst. 5 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, žalobci nepředala dva doplňky stravy (multivitamin a proteinový nápoj). Součástí žaloby byla žádost o osvobození od soudních poplatků.

Městský soud v Praze (dále jen „*městský soud*“) usnesením ze dne 22. 5. 2015, č. j. 8 A 75/ 2015 – 10, žalobci přiznal osvobození od soudních poplatků v rozsahu 40 % a ve zbývající části žádost zamítl. Městský soud shrnul, že žalobce měl mít podle svého vyjádření na účtu ke konci měsíce května 2015 částku ve výši 7.000 Kč. Z kopie výpisu z účtu, který předložila žalovaná, však podle městského soudu vyplynulo, že zůstatek na žalobcově účtu činil ke dni 20. 5. 2015 částku ve výši 11.788 Kč. Městský soud dále zjistil, že v období desíti měsíců od srpna 2014 do května 2015 přibylo žalobci na účet celkem 28.000 Kč. Společně s měsíčním sociálním kapesným ve výši 100 Kč tedy žalobce

v posledním kalendářním roce disponoval částkou ve výši 29.200 Kč. Městský soud poznamenal, že žalobce měl zajištěno ubytování i související základní služby včetně stravy a volné finanční prostředky využíval k nákupu víceméně zbytných věcí a služeb. Měl tudíž za to, že popsané majetkové poměry neumožňovaly žalobci zaplatit soudní poplatek v plné výši (2.000 Kč), avšak umožňovaly mu zaplatit alespoň jeho významnou část. Proto rozhodl, že je povinen uhradit soudní poplatek v rozsahu tří pětin částky stanovené zákonem, tj. 1.200 Kč.

Žalobce (dále *„stěžovatel"*) podal proti usnesení městského soudu včasnou kasační stížnost. V ní namítl faktické pochybení městského soudu při výpočtu volných prostředků, se kterými mohl disponovat. Uvedl, že v rozhodné době nepobíral měsíční sociální kapesné ve výši 100 Kč, městský soud mu tedy nesprávně přičetl částku 1.200 Kč. Podle stěžovatele mu v roce 2015 na účet nepřibyly žádné prostředky, v roce 2014 mu na účet vložili částku jeho blízcí a část byla uhrazena jiným odsouzeným jako součást vyrovnání závazku. Městský soud podle stěžovatele nesprávně pominul povinnost úhrady nákladů výkonu trestu a vedení jeho cestovního a zdravotního účtu. S ohledem na tyto okolnosti stěžovatel uvedl, že trvá na svém dřívějším vyjádření, že zůstatek na jeho účtu byl v rozhodné době 20. 5. 2015 8.000 Kč a zdůraznil, že z této částky nemohl být schopen soudní poplatky ve výši 9.000 Kč uhradit. Stěžovatel je názoru, že výpočet soudu neodpovídá jeho finanční situaci v době rozhodování soudu. Městský soud nepřesně uvedl, že stěžovatel disponuje částkou 29.200 Kč ročně, nezohlednil však, že nemá možnost pracovat a je odkázán výlučně na pomoc třetích osob. Momentálně disponuje částkou 2.000 Kč a kvůli rodinným problémům nemá příslib finanční pomoci na rok 2016.

Stěžovatel dále odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 9. 2004, č. j. 2 Afs 28/2004 - 40, a ze dne 28. 2. 2006, č. j. 5 Afs 155/2005 - 172, z nichž dovodil, že soud měl zkoumat jeho aktuální finanční situaci, včetně možnosti opatřit si finanční prostředky v rozhodné době. Soud porušil i zásadu legitimního očekávání, neboť stěžovatele od placení soudních poplatků neosvobodil, přestože tak dříve učinil. Nejvyššímu správnímu soudu proto navrhl, aby zrušil napadené usnesení a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud předesílá, že netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, neboť stěžovatel napadl procesní rozhodnutí městského soudu, nikoli rozhodnutí meritorní. Ze stejných důvodů netrval ani na jinak povinném zastoupení stěžovatele advokátem (blíže k tomu usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19).

Nejvyšší správní soud v obsahově téměř totožných věcech téhož stěžovatele již dříve rozhodl rozsudky ze dne 6. 8. 2015, č. j. 4 As 161/2015 – 11, ze dne 28. 8. 2015, č. j. 5 As 147/2015 – 9, ze dne 15. 9. 2015, č. j. 2 As 178/2015 – 12 a ze dne 30. 9. 2015, č. j. 3 As 148/2015 - 11. Názor Nejvyššího správního soudu k doloženým poměrům stěžovatele je tudíž zcela konstantní, vychází ze stejných podkladů, a proto není důvodu, aby se od něj soud v nyní posuzovaném případě odklonil.

Žalobce k výzvě městského soudu předložil výpis z účtu odsouzeného, zřízeného a vedeného věznicí V. podle zákona o výkonu trestu odnětí svobody se stavem ke dni 20. 5. 2015 (v době řízení o kasační stížnosti vykonává stěžovatel trest odnětí svobody

již ve věznici v L., S. r., pozn. Nejvyššího správního soudu). Z kopie výpisu z tohoto účtu poté vyplývá, že ve prospěch stěžovatele byla v období od srpna 2014 do května 2015 připsána částka v celkové výši 29.650 Kč (nikoliv 28.000 Kč, jak spočítal městský soud).

Z výpisu dále vyplývá, že částka 3.000 Kč (připsána ke dni 26. 8. 2014), byla na stěžovatelův účet vložena za účelem hrazení nákladů na zdravotní služby a nebylo ji tedy možno přičítat stěžovateli k jeho volné dispozici pro hrazení soudních poplatků (srov. § 25 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody). Městský soud dále pominul, že stěžovateli byla sražena částka v celkové výši 3.750 Kč podle § 35 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody ve spojení s § 8 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 10/2000 Sb., o srážkách z odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody zaměstnány, o výkonu rozhodnutí srážkami z odměny těchto osob a chovanců zvláštních výchovných zařízení a o úhradě dalších nákladů, ve znění pozdějších předpisů. Nejvyšší správní soud ve všech výše uvedených rozsudcích zdůraznil, že pokud zákon stanoví stěžovateli povinnost určitou částku uhradit, sotva lze takovou úhradu započítat mezi jeho disponibilní prostředky.

Nejvyšší správní soud shledal chybnou úvahu městského soudu také o tom, že stěžovatel v rozhodném období dostával sociální kapesné ve výši 100 Kč měsíčně. Nejvyšší správní soud již dříve připomněl, že přidělování sociálního kapesného odsouzeným bylo s účinností od 1. 1. 2014 zrušeno zákonem č. 276/2013 Sb. a namísto něj je vězňům bez příjmu nadále poskytován balíček obsahující základní věci osobní potřeby (§ 16 odst. 8 zákona o výkonu trestu odnětí svobody). V letech 2014 a 2015 proto stěžovateli nemohlo být sociální kapesné přidělováno. S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud shrnuje, že k celkově připsané částce ve výši 29.650 Kč nelze přičítat částku 1.200 Kč (sociální kapesné za rok). V tomto tedy přisvědčil stěžovateli.

Od celkově vložené částky 29.650 Kč je tedy nutno odečíst částku 3.000 Kč (náklady na zdravotní služby) a částku 3.750 Kč (srážky na náklady výkonu trestu). Celková částka, se kterou stěžovatel mohl v posuzovaném období volně nakládat, tedy činila 22.900 Kč, což je téměř o jednu čtvrtinu nižší částka, než ke které dospěl městský soud.

Z výpisu dále vyplývá, že stěžovatel v roce 2014 a 2015 z účtu pravidelně čerpal finanční prostředky na úhradu nákladů svých potřeb (nákupy, telefonování, léky). Z aktuálního zůstatku ke dni 20. 5. 2015 ve výši 11.788 Kč činila disponibilní částka pouze 8.539 Kč vzhledem k tomu, že částka v kolonce C – 500 Kč byla blokována k úhradě cestovného a jiných nákladů po propuštění stěžovatele z výkonu trestu a částka v kolonce Z – 2.749 Kč byla určena k hrazení nákladů na zdravotní služby. Sumu ve výši 3.249 Kč tedy stěžovatel k úhradě soudního poplatku ze zbývajících prostředků (11.788 Kč) použít nemohl.

Na základě výše uvedeného je Nejvyšší správní soud toho názoru, že městský soud majetkové poměry stěžovatele posoudil chybně. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude městský soud podle § 110 odst. 4 s. ř. s. povinen znovu rozhodnout o žádosti o přiznání osvobození od soudních poplatků na základě správných zjištění o výši finančních

prostředků, které má stěžovatel k dispozici.

V dalším řízení soud podle § 110 odst. 3 věty první s. ř. s. rozhodne i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. října 2015

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu